

Les anges aussi peuvent chuter.
Tableau d'Odilon Redon (1903)

L'homme mieux que les anges

Les anges pêcheurs

Lorsque Dieu décide de créer l'homme, certains anges s'y opposent: à quoi bon créer un être capable du pire?

Le Zohar enseigne que l'homme est bien plus grand que les anges.

בראשית פרק א'

^כ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדֹמוֹתֵנוּ; וַיְרִדּוּ בְדִגְתַּי הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם, וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל-הָאָרֶץ, וּבְכָל-הָרֶמֶשׂ, הָרֹמֵשׂ עַל-הָאָרֶץ.

Genèse Chapitre 1

²⁶ Dieu dit: "Faisons l'homme à notre image, à notre ressemblance, et qu'il domine sur les poissons de la mer, sur les oiseaux du ciel, sur le bétail; enfin sur toute la terre, et sur tous les êtres qui s'y meuvent."

זוהר חלק א'

נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ. דבר אחר נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, הא אוקמוה חברייא על מלאכי השרת, דאינון אמרי האי קרא, אמר להו בתר דהוו ידעין מה דהוה ומה דעתיד למהוי, ואינון הוו ידעין דעתיד למחטי, אמאי בעו למעבד ליה, ולא עוד אלא דעזא ועזאל הוו מקטרגי עליה, דבזמנא דאמר שכינתא לקב"ה נעשה אדם, אמרו (תהלים קמד ג) מה אדם ותדעהו, מה את בעי למברי אדם, ותדעהו דעתיד למחטי קמך באתתא דיליה דאיהי חשך, דאור איהו דכורא, וחשך נוקבא, שמאלא חשך דבריאה, בההוא זמנא שכינתא אמרת לון, בהאי דאתון מקטרגין אתון עתידים למנפל, כדכתיב ויראו בני האלהי"ם את בנות האדם כי טובות הנה וגו', (חשקו בהון) וטעו בהון, ואפיל לון שכינתא מקדושה דלהון. אמרו חברייא רבי רבי, אדהכי (נ"א אי הכי) עזא ועזאל לא הוו משקרין במלוליהו, דודאי בנוקבא עתיד אדם למחטי, אמר להו הכי אמרת שכינתא, אתון אזדמנתון לקטרגא קדמי יתיר מחילא דמרומא, אי אתון הויתון שפירין מאדם בעובדייכו יאות לכו לקטרגא עליה, אבל איהו עתיד למחטי באתתא חדא, אתון בנשין סגיאיין, חביתון יתיר מבני נשא

Zohar 1,23

"Faisons l'homme à notre image". Ce verset est attribué aux anges qui l'ont adressé à Dieu. Il leur dit (Rabbi Chimon à ses disciples): les anges connaissent le présent aussi bien que le futur et ils savaient donc que l'homme allait fauter, alors pourquoi ont-ils voulu sa création, déclarants : faisons l'homme à notre image. De plus, les anges Aza et Azaël s'étaient opposée à la création de l'homme, et lorsque celle-ci a été évoquée ils ont dit: "Dieu, qu'est-ce que l'homme, que tu t'en intéresses?" ([Psaumes 144,3](#)), pourquoi veux-Tu créer l'homme, du moment que Tu sais qu'il va fauter par sa femme, qui est l'obscurité, car le masculin est lumière tandis que le féminin est obscurité. Elle est la gauche, dimension d'obscurité de la création. A cet instant Dieu leur dit: c'est par ce dont vous l'accusez que vous trébucherez, conformément au verset: "Les fils de la race divine trouvèrent que les filles de l'homme étaient belles" ([Genèse 6,2](#)) et ils fautèrent avec elles. Dieu les abaissa de leur sainteté. Les disciples lui dirent: "maître, maître, mais finalement Aza et Azaël n'ont pas menti car l'homme va bien fauter par la femme". Il leur dit: Dieu leur a rétorqué ainsi: vous, Aza et Azaël, furent les plus vindicatifs dans vos accusations parmi toutes les créatures célestes, si votre comportement avait été meilleur que celui de l'homme, cela aurait pu être justifié. Vous avez cependant fauté avec plusieurs femmes tandis qu'Adam ne va fauter que par une femme. Votre faute est donc plus grave que celle de l'homme.

זוהר חלק ג' רז:

אתו לקמיה דר"ש אמרו מלה קמיה. פתח ואמר מה אנוש כי תזכרנו וגו' האי קרא אוקמוה דממנן דעלמא אמרוה בשעתא דסליק ברעותיה דקב"ה למברי אנשא. קרא לכתות כתות דמלאכי עלאה ואותיב לון קמיה. אמר לון בעינא למברי אדם אמרו קמיה ואדם ביקר בל ילין וגו' אושיט קב"ה אצבעא דיליה ואוקיד לון. אותיב כתות אחרנין קמיה אמר לון בעינא למברי אדם. אמרו קמיה מה אנוש כי תזכרנו. מה טיבו דב"נ דא. אמר לון ב"נ דיהא בצלמא דידן דיהא חכמתא דיליה עלאה מחכמתכון כיון דברא אדם וחטא ונפק בדימוס קמיה אתו עז"א ועז"אל אמרו קמיה פתחון פה אית לן גבך הא ב"נ דעבדת חטי קמך אמר להו אלמלי תהוון שכיחי גביהו וכו'. מה עבד קב"ה אפיל לון מדרגא קדישא דלהון מן שמיא... בתר דאפיל לון קב"ה מאתר קדישא דלהון טעו בתר נשי עלמא ואטעו עלמא.

Zohar partie 3 (207b)

Ils sont venus devant Rabbi Chimon qui débuta son propos en disant: "qu'est l'homme pour qu'il en soit fait mention?" ([Psaumes 8,5](#)), ce verset fut prononcé par les anges assignés au monde lorsque Dieu voulut créer l'homme. Il convoqua des cohortes d'anges et les assis devant Lui: Je veux créer l'homme. Ils dirent : "Or les hommes ne se perpétuent pas dans leur splendeur; semblables aux animaux, ils ont une fin" ([Psaumes 49,13](#)). Dieu tendit son doigt et les brûla. Il convoqua d'autres cohortes d'anges et leur dit : Je veux créer l'homme. Ils répondirent : "Qu'est l'homme pour qu'il en soit fait mention" ([Psaumes 8,5](#)). Qu'a-t-il d'intéressant? Il sera à votre image et d'une sagesse supérieure à la vôtre. Lorsque l'homme fut créé et qu'il fauta, il vint se répandre en pardon devant Lui. Aza et Azaël vinrent l'inculper arguant qu'il justifiait leur opinion. Dieu leur dit alors: si vous étiez dans ces conditions (doté du mauvais penchant) vous auriez fait pire... Dieu les abaissa de leur sainteté céleste et ils se livrèrent à la débauche.